

[Edel Saunte.]

arbejde, men hver gang vi underviser en voksen kvinde, sætter vi i virkeligheden undervisning i gang ikke alene for hende, men også for hendes 8 børn og antagelig også for hendes ægtefælle. Arbejdet i hjemmet, arbejdet i det praktiske erhverv, i den faglige virksomhed udføres i mange af disse lande af kvinder, og disse kvinder mangler i højeste grad uddannelse.

Vi står over for den kendsgerning, at 700 mill. mennesker i verden ikke kan læse og skrive. Hvordan tror vi mange af disse mennesker vil kunne kapere og udnytte en teknisk bistand, hvis de ikke først bliver sat i gang med at skrive og læse og forstå noget af det arbejde, der skal foregå? Af disse 700 mill. mennesker er langt den største del kvinder.

FN har for længe siden, allerede i sin konstitution, slået fast, at man går ind for lige ret for mænd og kvinder, og dette siges udtrykkeligt i charteret. Den senere deklARATION om menneskerettighederne slår fast igen og igen, at mænd og kvinder skal have samme rettigheder til uddannelse og til udvikling. Men hvordan står det i virkeligheden til rundt omkring i verden? Alle de undersøgelser, der er foretaget inden for UNESCO og inden for FNs institut for undersøgelser vedrørende status for kvinder, viser, at i praktisk talt alle udviklingslandene får kvinderne hverken den almene uddannelse eller den faglige uddannelse på lige fod med mændene.

Der har været foretaget undersøgelser gang på gang. I 1952 fik vi en stor undersøgelse, der hed „Access of Women to Education“; i 1955 fik vi en stor publikation om „Women and Education“; vi fik samme år „The Education of Women for Citizenship“; vi fik „The Political Role of Women“.

Vi fik den ene undersøgelse efter den anden; men hvad skete der? Intet. Vi fik en stor undersøgelse sidste år om „Educated African Women“, om hvordan disse kvinders uddannelse var og deres indflydelse på samfundsforholdene dernede. Men der skete uhyre lidt i praksis. Man lavede en stor konference i Ægypten mellem afrikanske kvinder for at undersøge, hvorledes deres uddannelsesforhold lå. Det har ikke fået praktiske resultater. Det har været de nordiske delegationers opfattelse inden for UNESCO,

at Norden var prædestineret til virkelig at gøre et arbejde på dette område, og jeg håber, at det vil være muligt, at nogle af de midler, der nu bevilges, kommer til at medføre, at vi rent faktisk får et undervisningsarbejde i gang for kvinderne i de pågældende lande.

Videre håber jeg, at det vil være muligt at få en række af de fellowships, som vi vil gå ind for her i landet, dirigeret til at omfatte kvinder, der vil gøre et arbejde i udviklingslandene for oplysning, både almen og faglig oplysning, for kvinderne. I dag er det således, at ca. 10-12 pct. af fellowships inden for de forskellige organisationer ydes til kvinderne. Vi mangler her i landet virkelig at vise, at vi ikke alene i charteret og i teorien, men også i praksis i vor hjælp til disse lande vil gå ind for kvindernes ligestilling og vil tage kvinderne med i arbejdet.

Der har i dag været talt så meget om bilateral og multilateral hjælp. Må jeg sige, efter jeg har fået nogen erfaring inden for området, at det er en ørkesløs og tom diskussion, fordi det er så vidt forskelligt, hvad der bedst egner sig. I det ene praktiske projekt vil en multilateral hjælp være fuldstændig på sin plads og det eneste nyttige og fornuftige, men på en hel række områder, især inden for undervisningsområdet, er det min bedste overbevisning at man kun kan komme til noget frugtbart ved at gå ind i en rent bilateral hjælp. Talen er derfor efter min opfattelse ikke om at støtte FNs arbejde, det vil vi alle sammen, men vi vil også gerne, at det arbejde, der sættes ind på dette specielle område, nemlig hjælpen til udviklingslandene, bliver så effektivt som muligt. Der vil være områder, hvor det er helt oplagt at den kun bliver effektiv, hvis Danmark går i direkte kontakt med det enkelte land, og der vil være store, store områder, hvor det er klart at FN må gå i spidsen, ganske simpelt fordi vore små midler slet ikke vil række til til at sætte et praktisk og nyttigt arbejde i gang.

Jeg henstiller derfor, at vi ikke bruger for megen tid til teoretiske diskussioner om disse planer, men venter, til vi kommer til det enkelte praktiske problem, og så siger til os selv, enten at dette praktiske arbejde kan løses bilateralt, eller at det kan løses multilateralt. Men lad være med at bruge